

***Тақырыбы:* Гастроэнтерологиядағы
стандартты диагностикалау және
емдеу әдістері.**

Орындаған: Атабай С
Қабылдаған: Айдарбекова Д.Н.
ЖМ-510тобы.

Жоспар.

I Кіріспе: Созылмалы гастрит дегеніміз не?

II Негізгі бөлім:

- Ауруды әкелетін себептер және оның даму механизмі
- Классификациясына байланысты клиникалық көріністері;
- Негізгі және қосымша диагностикалық әдістері мен емдеу принциптері;

III Қорытынды

- Стационарға жатқызуға нақты көрсеткіштері;

IV Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Зерттеу сұрағы:

- *Созылмалы гастриттің дифференциальды диагностикасын қалай және қандай аурулармен жүргіземіз және госпитализациялауға негізгі көрсеткіштері қандай?*

Зерттеу мақсаты:

- *Клиникалық протоколға сай Созылмалы гастриттің диагностикасы мен емдік шараларын болашақ әріптестеріме түсіндіру.*

2010 жылы Орта Азия елдерінде созылмалы гастриттің 100мың тұрғынға шаққандағы кездесу жиілігі

ЭТИОЛОГИЯСЫ

■ *H. pylori*-95% ■ Басқа себептер-5-10%

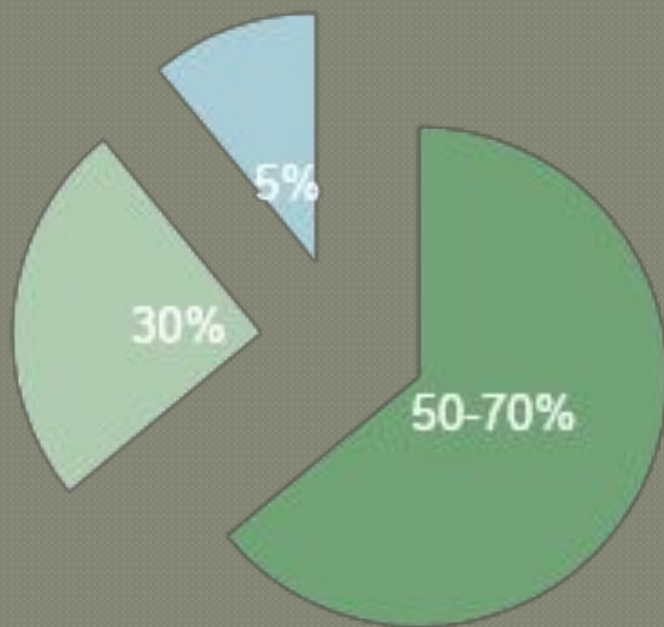

Басқа себептер:

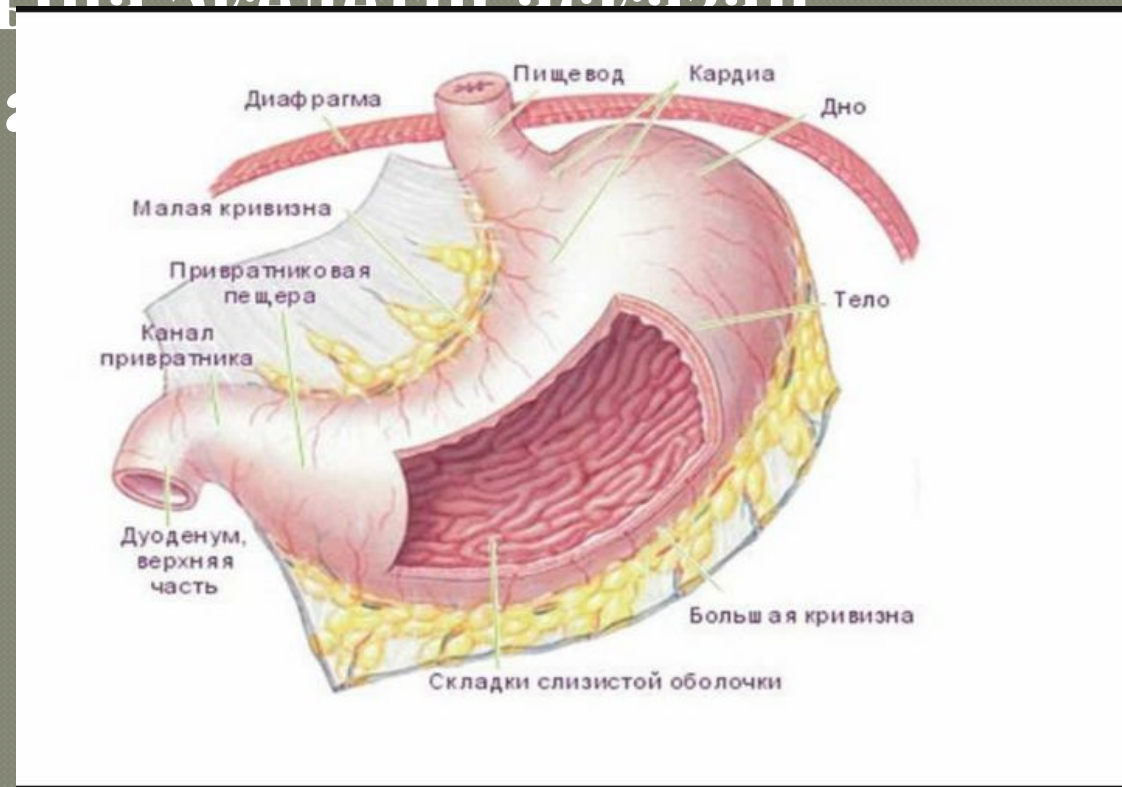
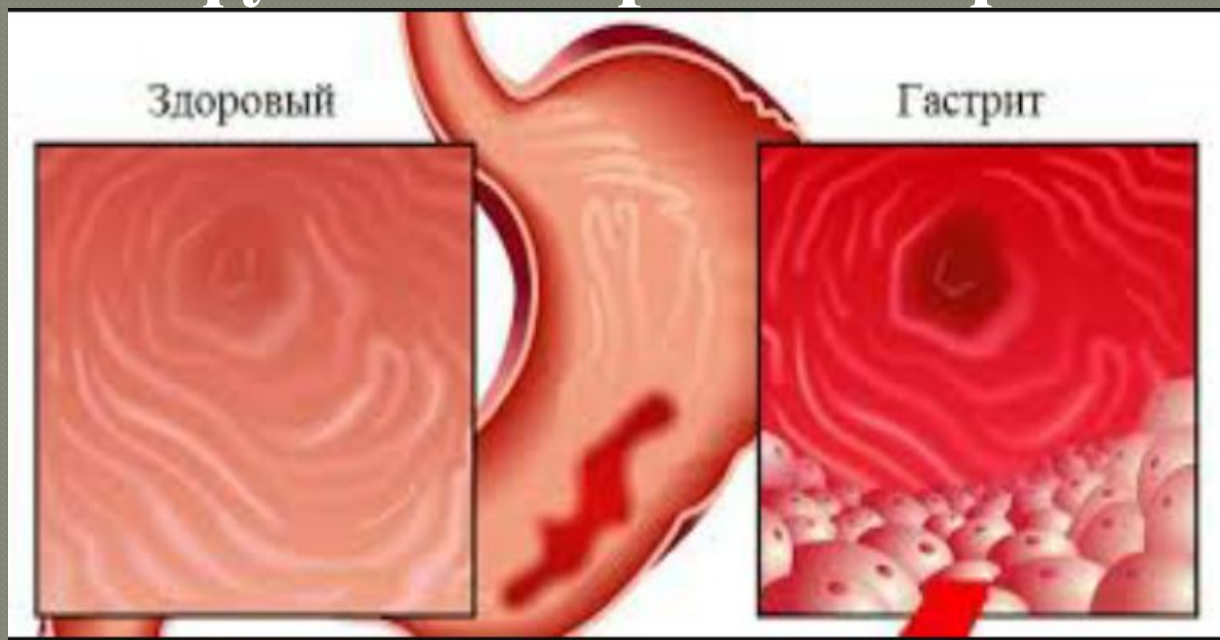
- Аутоиммунды фактор
- Дуоденогастральдік рефлюкс
- Зиянды әдеттер
- Алиментарлы факторлар (уақытылы тамақтанбау, ащы өткір)
- Стероидтық емес қабынуға қарсы дәрілерді ұзақ қолданғандағы әсері
- Өзгеде ағзалардың аурулары (анемия, панкреатит, дуоденит[1])

ҚР 2013 жылғы Созылмалы гастрит ауруымен ауырған науқастардың жас ерекшелігі бойынша % үлесі

■ 50 жастан аскан ■ 30-50жас ■ 30жас

Созылмалы гастрит(К29.5)- Асқазан кілегей қабығының инфильтрациясымен,регенерациялық бұзылысымен көрінетін және бездік эпителийдің атрофиясына алып келіп,асқазанның секрециялық,моторикалық функцияларының бұзылысына әкелетін асқазан

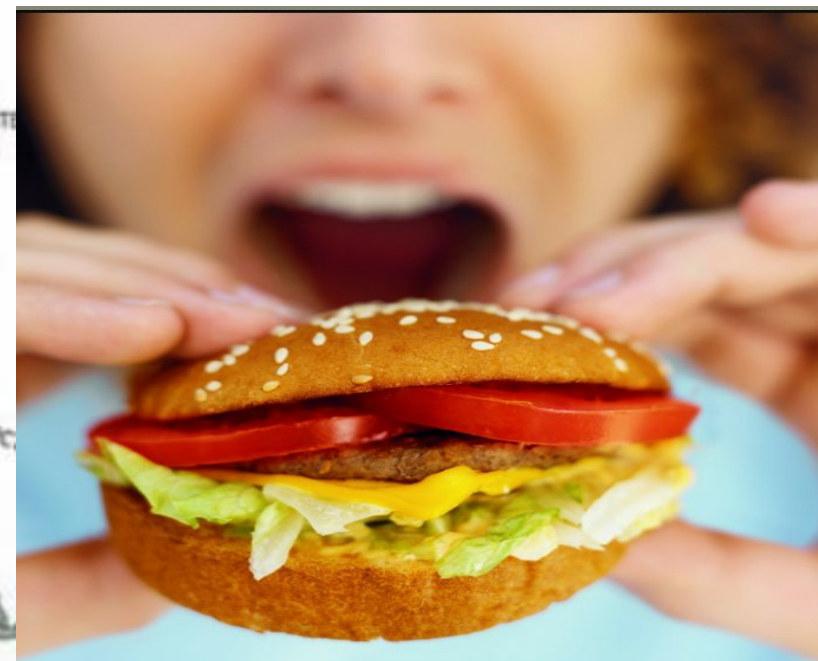
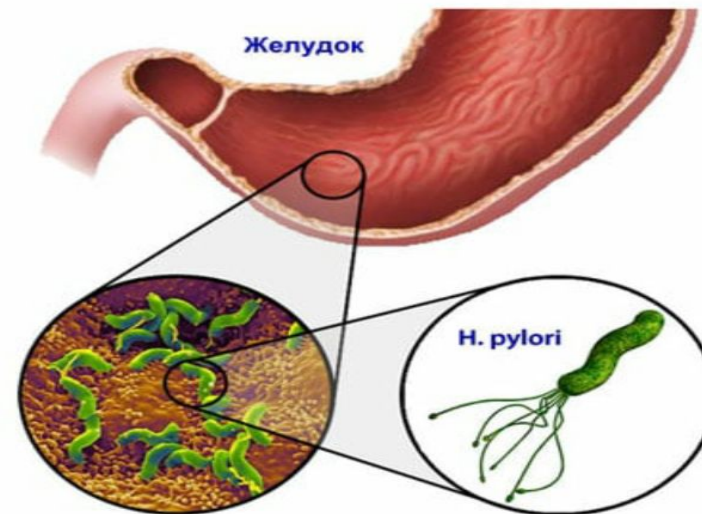

Ауруды тудыратын себептер.

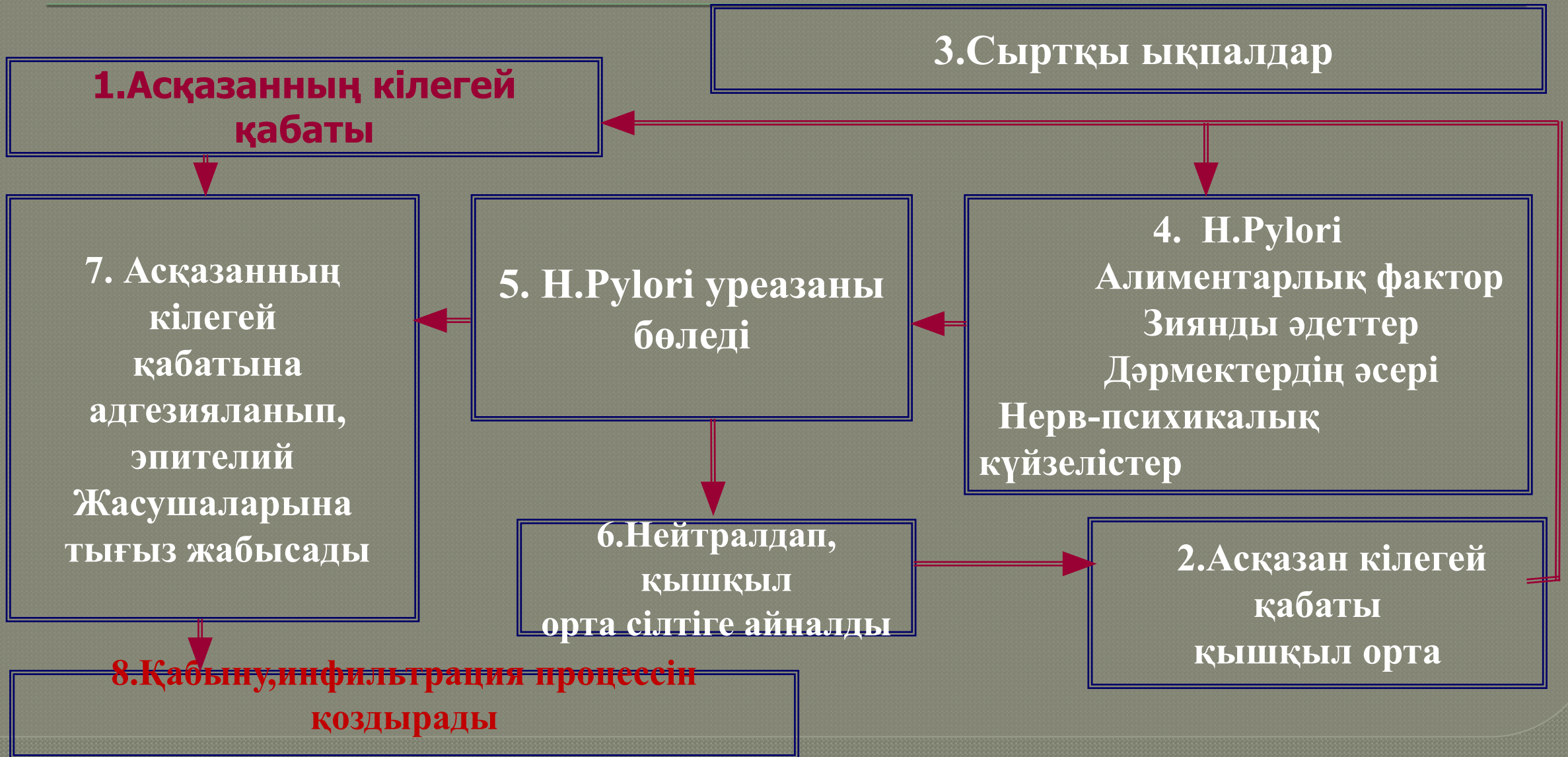
Почему возникает гастрит?

Внутренние (эндогенные) факторы:

Внешние (экзогенные) факторы:

Созылмалы гастриттің патогенезі:

ЖГУТИКИ

колонизация клеток хозяина после проникновения под слизистую оболочку и хемотаксис

УРЕАЗА

- нейтрализация кислоты в желудке;
- повреждение слизистой оболочки желудка аммиаком

ЛИПОПОЛИСАХАРИДЫ

- прикрепление к клеткам хозяина;
- воспаление

БЕЛКИ ПОВЕРХНОСТИ

- прикрепление к клеткам хозяина;

Экзотоксины

образующий вакуоли токсин (VacA)
повреждение слизистой оболочки

Экзоферменты

(протеазы, липазы, муциназы)
повреждение слизистой оболочки

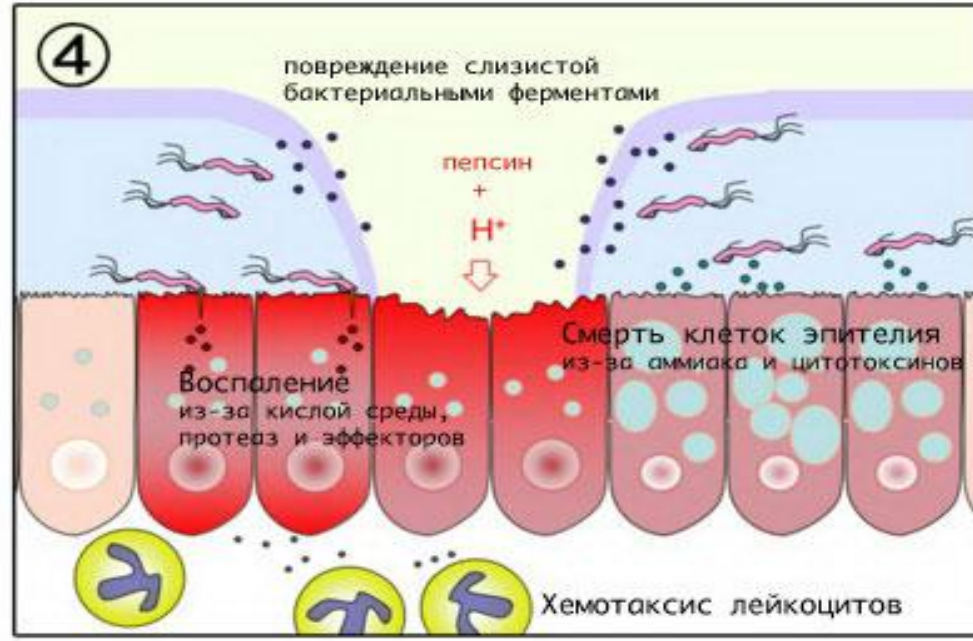
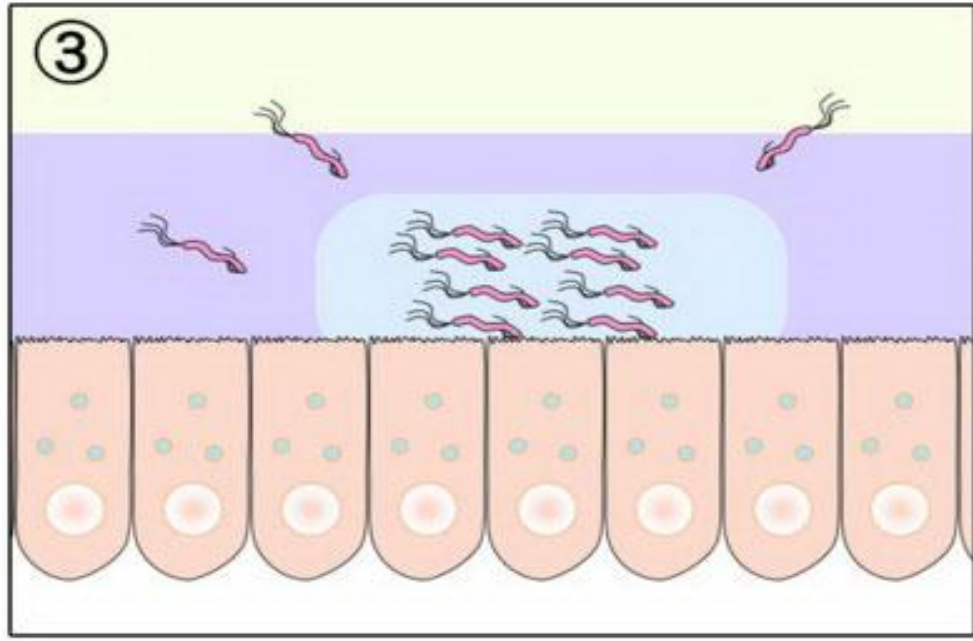
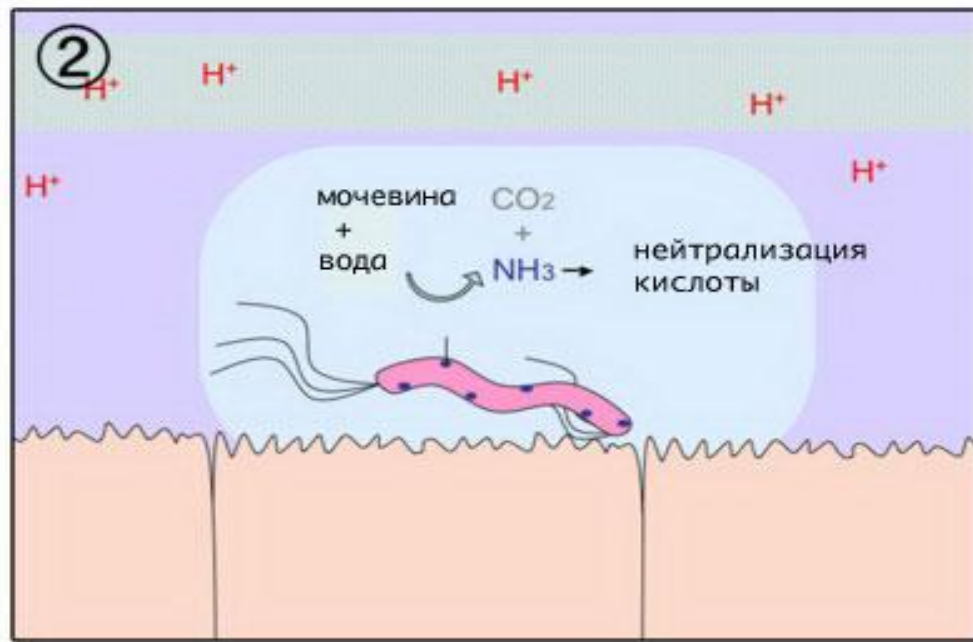
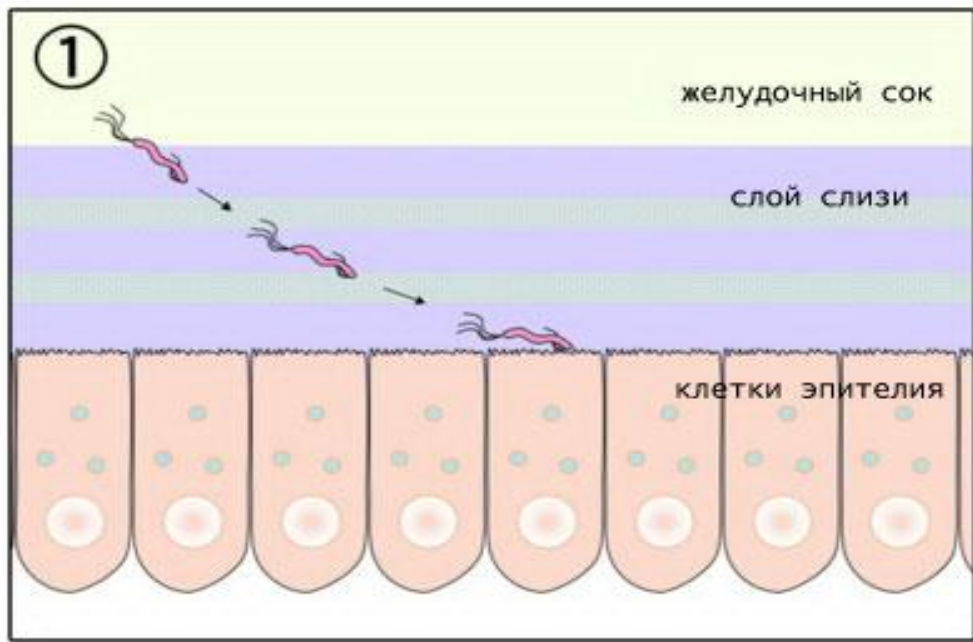
Система секреции

жгутикоподобная структура для введение эффекторов в клетки хозяина

ЭФФЕКТОРЫ (CagA)

- ремоделирование актина;
- индукция интерлейкина-8;
- ингибирование роста клеток хозяина и апоптоза

Созылмалы гастриттің жинақталған Сиднейлік жүйесі(1990жыл)

Түрі	Орналасуы	Морфологиясы	Этиологиясы
Жедел	Анtrum гастрит	Қабыну	Микробты <i>H.pylori</i> және т.б.
Созылмалы	Денесінің гастриті	Активтілігі	Микробты емес: -аутоиммнды; -алкогольді; -пострезекционды -неастероидті қабынуға қарсыпрепараттар; -химиялық агенттер;
Ерекше түрлері: -гранулематозды -эозинофильді -лимфоцитарлы -гипертрофиялық -реактивті	Анtrum гастрит және денесі(пангастрит)	Атрофия; Ішектік метопалазия; <i>H.pylori</i> ;	Белгісіз факторлар, соның ішінде микрооргонизмдер

Созылмалы гастриттің Хьюстондік жіктемесі(1996ж).[2]

<i>Гастриттің түрі</i>	<i>Этиологиялық факторлары</i>	<i>Синонимдері</i>
1.Атрофиясыз	<i>H.pylori</i> , басқа факторлар	Беткей, созылмалы, антральды гастрит В түрі, гиперсекреторлы гастрит
2.Атрофиялық: -аутоиммунды	Аутоиммундық	А типті гастрит, пернициоздық анемия
-мультифокальді	<i>H.pylori</i> , Тамақтанудың және экологияның әсерінен;	Гастрит А, В аралас түрі
.Ерекше түрлері: -химиялық	Химиялық тітіркендіргіштер, өт, СҚКД	Реактивный гастрит С түрі Реактивті рефлюкс-гастрит
-радиациялық	Сәулелік зақымданулар	
-лимфоцитарлық	Идиопатиялық, иммунды механизмдер, глютен	Целиакияға байланысты гастрит
-гранулематозды	<i>H.pylori</i> , Крон, саркоидоз, Вегенер	Жеке гранулематоз
-эозинофильдік	Тағамдық аллергия және бас аллергиялар	Аллергиялық
-инфекциялық	Бактериялар(<i>H.pylori</i> , саңырауқұлақ, паразиттен басқасы)	
-гипертрофиялық	Менетрие ауруы	

Созылмалы гастриттің диагностикалық критерийлері.[3]

Шағымы мен Анамнез.

1) Созылмалы антральды гастрит

(K29.3)-асқазан және ішектік

диспепсия симптомдары, қыжыл, аш қарынға немесе тамақтанған соң 1,5-2 сағаттан соң ауырсыну эпигастрий аймағының оң жағында орналасады.

Анамнез: тұқымқуалаушылық, тамақтанудың бұзылуы.

2) Созылмалы атрофиялық

мультифокальды гастрит (K29.4)-

асқазандық диспепсия, диарея, дене массасының төмендеуі.

Созылмалы гастриттің диагностикалық критерийлері

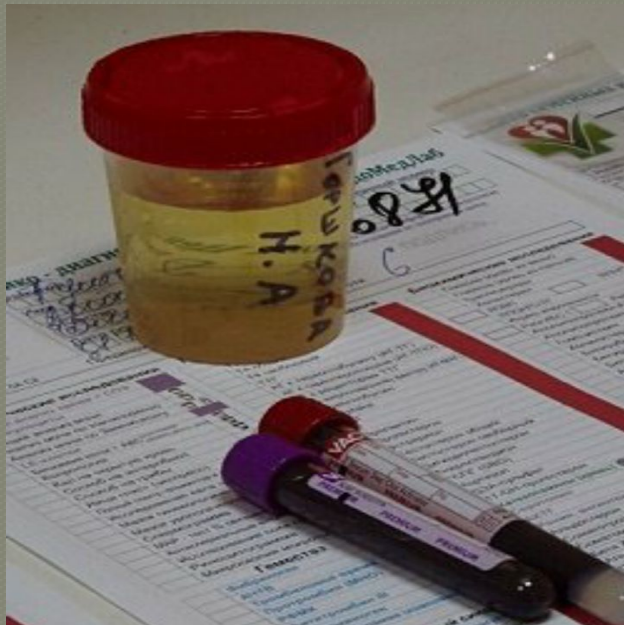
<i>Түрлері:</i>	Физикалық тексерулер	Лабораториялық тексерулер	Инструментальды зерттеулер
<i>1) Созылмалы антральды гастрит</i>	Пальпацияда-эпигастрий және пилородуоденальды аймақта сыздап ауырсыну, метеоризм	Жалпы қан анализі; БиохҚА	1.ФЭГДС:асқазанның антральді бөлімінде әртүрлі дәрежедегі қабыну белгілері,гиперемия. 2.Биоптатты гистологиялық зерттеу 3.Уреазды тест 90% оң
<i>2) Созылмалы атрофиялық мультифокальды гастрит-</i>	Атрофиялық лакталған тіл, пальпацияда- эпигастральді аймақта түрлі сыздап ауырсыну	Жалпы қан анализі; БиохҚА ПГ1,ПГ2 төмендеуі (пепсиноген)	1.ФЭГДС(асқ.антральды және денесінде жайылған зақымдану, бозарған,қан-тамырлар зақымдалған) 2.Гистологиялық зерттеу 3.Асқазанішілік РН-метрия 4.Уреазды тест
<i>3) Созылмалы аутоиммунды атрофиялық гастрит</i>	Авитаминоз,глоссит, анемия,спленомегалия, гепатомегалия	ЖҚА-макроцитоз, гиперхромды анемия, умеренные билирубиннің жоғарылауы	1.ФЭГДС(асқазан түбі мен денесінде гиперпластикалық полиптер) 2.Гистологиялық зерттеу 3.Асқазанішілік РН-метрия 4.Уреазды тест 5.УЗИ(бауыр,көкбауыр)

Клиникалық көріністері.

Диагностикасы.

Қосымша диагностикалық шаралар:

Асқазан ішілік РН-метрия

БиоҚА-жалпы билирубин, белок және оның фракциялары, ХС, АЛТ, АСТ, глюкоза, амилаза, гастрин, пепсиноген

- ЖҚА-көрсеткіш бойынша
- Қан сары суында темірді анықтаймыз
- УЗИ-бауыр, өт жолдары, ұйқы безі
- Нәжісті жасырын қанға зерттеу

Рентгенологиялық зерттеу (асқазан-ішек жолдары)

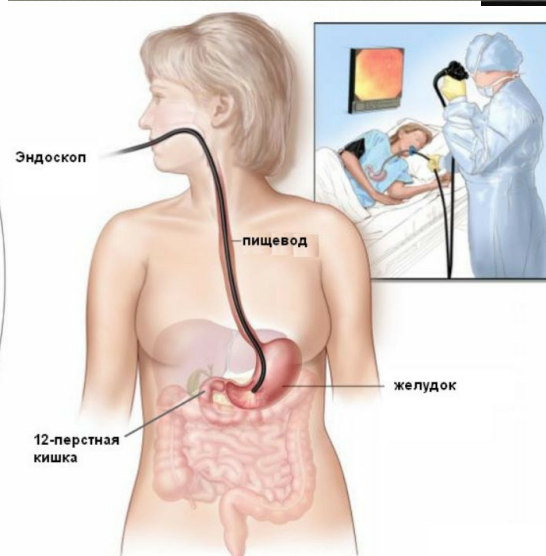
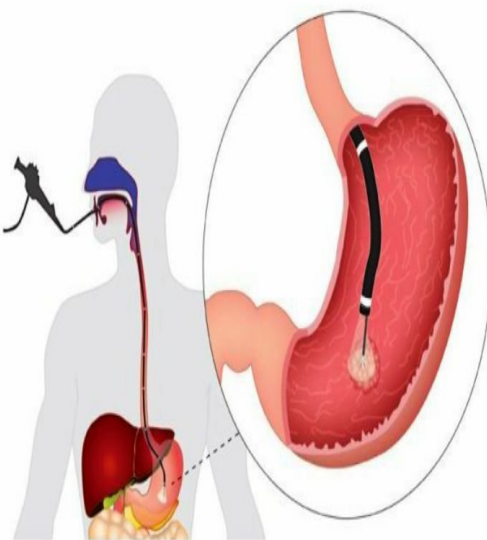
Гематолог, невропатолог, онколог, гастроэнтеролог т.б. Мамандар консультациясы.

Диагностикасы.

Жедел Уреазды тест

Фиброгастродуоденоскопия(ЭФГДС)

Хеликобактерлік(антральді) және аутоиммунды гастриттердің дифференциалды диагностикасы.

Белгілері	Аутоиммунды гастриттер	Хеликобактерлі гастриттер
<i>Жиі орналасатын жерлері</i>	Асқазан түбі, денесі	Антральді бөлігі
<i>Қабыну реакциясы</i>	Айқын емес	Айқындылығы едәуір
<i>Асқазан эпителийінің атрофиясы</i>	Біріншілік	Екіншілік
<i>Асқазан шырышты қабатында эрозия</i>	Тән емес	Жиі болуы
<i>H.pylori</i>	жоқ	бар
<i>H.pylori-ке қанда антиденелердің болуы</i>	жоқ	бар
<i>Жара ауруымен қосарлануы</i>	Тән емес	жиі
<i>Малигнизация</i>	Сирек жағдайда	жиі

Созылмалы гастриттің басқа да аурулармен дифференциалды диагностикасы.[4]

Ауру түрлері	Клиникалық критерийлері мен	Лабораториялық көрсеткіштері
1.Созылмалы холецистит	Пальпацияда-өт қапшығы проекциясының-оң жақ қабырғаастының ауырсынуы,дене қызуының тұрақты түрде көтерілуі,интоксикация	ЖҚА:лейкоцитоз,нейтрофилез,ЭТЖ жоғарылауы;УЗИ-өт қапшығы қабырғасының қалыңдауы,кт іркілісін көреміз
2Созылмалы панкреатит	Кіндіктен жоғары сол жақ аймақтың ауырсынуы,оң жаққа таралады	ЖҚА,ЖЗА-амилаза ферменті жоғарылайды; Нәжісте-трипсин белсенділігі артады, стеатория,креатория;УЗИ-Ұйқы без мөлшері мен құрылымында өзгеріс анықталады
3.Созылмалы энтероколит	Кіндік айналасы не бүкіл іш аймағының ауырсынуы,дефекация,желдену болады	Копрограммада-амилорея,стеаторея, креаторея,лейкоцит,эритроцит,дисбактериоз
4.Жара ауруымен	Тамақтан соң 2-3 сағаттан кейін ауырсыну бірден жедел түрде басталады. Пальпацияда құрсақ бұлшық еттері қатайған,терінің гиперестезиясы.	Эндоскопияда-асқазан шырышты қабаты қызарып исінген және көптеген жараларды көреміз.

Созылмалы гастриттің емі.

○ Медикаментозды емес ем

○ Медикаментозды ем

Медикаментозды емес ем:

№1 диеталық стол

(рационнан ащы, тәтті, ысталған, қақталған, қуырылған майлы тағамдар мен газды сусындар, тұзды шектеу, 2 литр су ішу) жиі-жиі жеңіл қорытылатын тағамдарды қабылдау күніне 5 мезгіл тамақтану;

-зиянды әдеттерді шектеу;

-дене шынықтырумен айналысып, салауатты өмір салтын ұстану.

ПРИЗНАКИ БОЛЕЗНИ

Слабость
Желудочно-кишечный дискомфорт

ОБЩИЕ ДИЕТИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ

- Ограничение в пище
- Питаться простыми блюдами
- Ужин – задолго до сна
- Избегать алкоголя, сигарет, приправ, полуфабрикатов, острой и кислой пищи
- Не стоит заливать еду водой
- Избегать спешки
- Умеренная физическая нагрузка

ЗАПРЕЩЕННЫЕ И РАЗРЕШЕННЫЕ ПРОДУКТЫ ПРИ ГАСТРИТАХ

Prohibited products (left): fried food, alcohol, spicy food, carbonated drinks, processed meats.

Allowed products (right): boiled food, fruits, vegetables, water, milk, soft bread.

Медикаментозды ем.

1. Эрадикационды терапия:

-ИПП-амоксициллин-
имидазол(метронидазол)

-ИПП-амоксициллин-
кларитромицин

-висмут тұзы-
амоксициллин-имидазол
(10 күн);

ИПП:Омепразол 20мг
табл.,Лансопразол15мг,
Эзомепразол 20мг

2. Квадротерапия:

Эрадикационды терапия
нәтижесіз болғанда қосымша
висмут субцитраттарын қосу
арқылы 4-8 апта жүргіземіз.

Прокинетики:
Домперидон0,5-1мг күніне 3
рет 2 апта бойы;

-М-холинорецепторлардың
блокаторлары:гиоциллин
бутилбромид 10мг

-ауырсынуды басу үшін-
платифиллин 0,2%

3. Асқазан сөлі секрециясының қызметін қалпына келтіру үшін:

-Антацидті препараттар:
Алюминий гидроксид-Магний
гидроксид 170мл

-H₂ рецепторларының
блокодалары;Ранитидин
(Фамотидин) 2-4мг/кг

-Панкреатикалық ферменттер:
Панкреатин10000ЕД

-адсорбенттер:Смектит порошок

Препараттар тізімі.

Омепразол	20мг	Панкреатин	1000,2500 ЕД
Лансопразол	15мг,20мг	Токкоферол ацетат	100мг
Эзомепразол	20мг,40мг	Пиридоксин гидрохлорид	1мл ампула 5%
Кларитромицин	250мг,500мг	Тиамин бромид	1мл ампула 5%
Метранидазол	250мг,100мл инфузия	Дротаверин	40мг,80мг,2% 2ml
Амоксициллин	500мг,1000мг	Фолий қышқылы	1мг5%
Домперидон	10мг,20мг	Алюминий гидроксид	170мг
Ранитидин	150мг,300мг	Валерин тұнбасы	200мг
Фамотидин	20мг,40мг	Ретинол пальмитат	3300МЕ
Платифиллин	2мл раствор 0,2%	Висмут трикалий дицитрат	120мг

Қорытынды

Созылмалы гастрит-елімізде кең тараған, тұрғындарымыздың 50% зардап шегеді және асқазан-ішек ауруларының 85% құрайды, Жүрек қан тамыр ауруларынан кейінгі үшінші орынды алады.

Шұғыл госпитализациялауға көрсеткіш:

Диспепсия мен Ауырсыну, қан кету синдромының жедел дамуы кезінде

Жоспарлы госпитализация:

Амбулаторлы жағдайда емдеу нәтижесіз болғанда

Арудың жиі рецидив беруі кезінде

таралған полипоз, эрозивті пангастрит кезінде

Диспансерлік есептегі науқастар жылына 2 рет портал бойынша ем қабылдайды.

- 2015 жылғы статистикалық зерттеулердің қорытындылары бойыншы өз елімізде созылмалы гастрит және басқа да асқазан-ішектің ауруларымен **ОҚО, Маңғыстау, Қызылорда облыстары** алдыңғы қатарда тұр.

Кері байланыс сұрақтары?

---

1. Созылмалы гастритің қандай алдын алу шараларын ?

2. Созылмалы гастритті анықтауда қандай негізгі инструментальді әдістерді ?

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

- ҚР ДСМ клиникалық протокол №10, 2014 жыл;[4]
- К15 Ішкі аурулар,Калимурзина Б.С. 2010жыл[1]
- Қасенова С.Л. Ішкі аурулар, Алматы. 2009 ж.[2]
- Протоколы заседаний Объединенной комиссии по качеству медицинских услуг МЗ РК,2017 год[3]
- Хронический гастрит:диагностика и лечение/Яковенко Э.П., Иванов А.Н., 2009 год[5]